

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Ruoan ja maanviljelyn tulevaisuus”

(COM(2017) 713 final)

(2018/C 283/10)

Esittelijä: **Jarmila DUBRAVSKÁ**

Toinen esittelijä: **John BRYAN**

Lausuntopyyntö	Euroopan komissio, 18.1.2018
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Työvaliokunnan päätös	5.12.2017
Vastaava erityisjaosto	”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö”
Hyväksyminen erityisjaostossa	3.5.2018
Hyväksyminen täysistunnossa	23.5.2018
Täysistunnon nro	535
Äänestystulos	195/7/18
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK pitää komission tiedonantoa ruoan ja maanviljelyn tulevaisuudesta tervetulleena ja uskoo, että vahva, riittävästi rahoitettu yhteinen maatalouspolitiikka (YMP) on oleellisen tärkeä EU:n kestävän ja elinkelpoisen maatalouden kannalta.

1.2 Tulevan YMP:n on täytettävä Rooman sopimuksessa alun perin asetetut tavoitteet sekä uudet tavoitteet, jotka koskevat ympäristöä, ilmastonmuutosta ja biologista monimuotoisuutta, ja samalla varmistettava, että eurooppalainen maatalousmalli säilytetään ja että se pysyy kilpailukyisenä ja elinkelpoisena, jotta voidaan vastata EU:n kansalaisten tarpeisiin. YMP:hen on myös sisällytettävä ja sen avulla on täytettävä sitoumukset, jotka on määritelty YK:n asettamissa kestävän kehityksen tavoitteissa ja COP 21:ssä.

1.3 ETSK pitää uudistusten suuntaa sekä uusia ehdotuksia toissijaisuusperiaatteen soveltamisesta ja uudesta täytäntöönpanomallista tervetulleina ja korostaa tarvetta varmistaa, että ne toteutetaan tavalla, joka suojaa yhteistä politiikkaa ja sisämarkkinoita ja täyttää yksinkertaistamiseen tähtäävät sitoumukset. ETSK olisi kuitenkin toivonut yksityiskohtaisempaa tiedonantoa. Komitea toivoi, että komissio olisi ottanut tulevissa säädösehdoituksissa huomioon tässä lausunnossa esitetyt kansalaisyhteiskunnan näkemykset. Määräajat ETSK:n lausunnolle ja komission säädösehdoituksille olivat liian tiukat.

1.4 ETSK kannattaa kahden pilarin YMP-mallia, jossa ensimmäinen pilari kattaa suorat tuet, jotka olisi suunnattava uudelleen ja joilla on varmistettava maataloustuottajien kohtuulliset tulot ja kannusteet julkishyödykkeiden tuottamiseksi, sekä markkinatuen ja jossa toinen pilari kattaa maaseutualueiden tukemisen ja väestökadon torjumisen Cork 2.0 -julistuksen mukaisesti. ETSK vastustaa yhteisrahoitusta ensimmäisen pilarin puitteissa ja kehottaa asettamaan kaikille jäsenvaltioille kohtuullisen tason toisen pilarin yhteisrahoitukselle. ETSK painottaa, että suoria tukia tulisi maksaa vain aktiivisille maataloustuottajille objektiivisten, maataloustoimintaa ja julkishyödykkeiden tarjontaa koskevien kriteereiden perusteella.

1.5 ETSK kannattaa vahvaa ja riittävästi rahoitettua YMP:tä ja EU:n talousarvion kasvattamista 1,3 prosenttiin BKT:stä EU:n talouskasvua seuraten. YMP:hen on osoitettava riittävät määrärahat, jotta voidaan puuttua maataloustuottajien ja -työntekijöiden mataliin tuloihin, inflaatioon ja brexitin mahdollisesti aiheuttamiin vajauksiin sekä ympäristöä ja ilmastonmuutosta koskeviin lisävaatimuksiin, ja jotta voidaan vastata tarpeeseen suorien tukien lähentämisestä jäsenvaltioiden välillä olosuhde-erot huomioon ottaen.

1.6 ETSK katsoo, että YMP:n on tuettava maataloustuottajia – pieniä ja suuria, nuoria ja vanhoja, uusia ja vakiintuneita, itsenäisiä maatalousyrittäjiä ja heidän työntekijöitään, naisia ja miehiä – niin, että aktiiviset maataloustuottajat, jotka toimivat maataloustuotannon alalla, tarjoavat julkishyödykkeitä, huolehtivat ympäristöstä ja edistävät osaltaan työllisyyttä, pystyvät elämään maaseudulla.

1.7 ETSK pitää toissijaisuusperiaatetta ja jäsenvaltioiden vastuun lisäämistä koskevia uusia ehdotuksia tervetulleina, mutta korostaa, että on säilytettävä vahva YMP ilman sisämarkkinat vaarantavaa uudelleenkansallistamista. Toissijaisuusperiaatetta on sovellettava vain jäsenvaltioiden suunnitelmiin, jotka koskevat YMP:n tavoitteiden täytäntöönpanoa, ja samalla jäsenvaltioille on annettava joustovaraa ottaa käyttöön ne ensimmäisen ja toisen pilarin maksuvaihtoehdot, jotka soveltuvat parhaiten kunkin maan tuotantotyyppiin ja -olosuhteisiin, luonnonolosuhteet ja ympäristö huomioon ottaen.

1.8 Ympäristö- ja ilmastomuutostavoitteiden yhteydessä ehdotettua uutta täytäntöönpanomallia on sovellettava ensisijaisesti jäsenvaltiotasolla. Yksinkertaistamiseen tähtäävän sitoumuksen mukaisesti maataloustuottajien on pystyttävä ymmärtämään mallia helposti ja yksinkertaisesti ilman lisäkustannusten syntymistä. Kansalliset strategiset suunnitelmat on muunnettava tilatasolla yksinkertaisiksi suunnitelmiksi, joissa sovelletaan helposti ymmärrettäviä ja yksinkertaisesti mitattavia indikaattoreita.

1.9 YMP:n yhteydessä on puhuttu jo pitkään yksinkertaistamisesta, ja tämä sitoumus on vihdoinkin täytettävä nykyisessä uudistuksessa. ETSK katsoo, että tämä uudistus tarjoaa todellisen tilaisuuden yksinkertaistamiseen, ja esittää luettelon hyvin yksityiskohtaisista toimenpiteistä. Täydentävät ehdot tulisi vakiinnuttaa teknologista edistystä hyödyntäen, tiloilla suoritettavien tarkastusten muotoa ja tiheyttä on tarkistettava ja optimoitava, joustoa tulisi mahdollisuuksien mukaan lisätä näennäistarkkuuden välttämiseksi, maataloustuottajilla tulisi olla mahdollisuus korjata puutteet asianmukaisen menettelyn avulla ennen seuraamuksen määräämistä ja maksut tulisi suorittaa ajallaan. Tässä tulisi soveltaa vuotuisperiaatetta takautuvien valvonta- ja seuraamustoimien tarpeen välttämiseksi.

1.10 ETSK kannattaa vahvasti nuorille maataloustuottajille suunnattujen toimenpiteiden parantamista ja esittää kuutta konkreettista toimenpidettä, muun muassa nuorten maataloustuottajien selkeää määrittelyä, jotta voidaan puuttua maatalouden sukupolvenvaihdosten kriittiseen kysymykseen.

1.11 Myönteisen ympäristönäkökulman pohjalta ja nurmialan lisäämiseksi kaikkialla EU:ssa ETSK suosittelee suoran tuen vahvistamista pysyvää nurmialaa edistävälle aktiivisille maataloustuottajille tukitasoa nostamalla.

1.12 Vuoden 2020 jälkeisellä YMP:llä on vahvistettava maataloustuottajien asemaa toimitusketjussa, jotta heidän tulonsa olisivat kohtuulliset eivätkä he olisi ketjun heikoin lenkki⁽¹⁾. YMP:llä on suojeltava sisämarkkinoiden toimintaa, ja tähän liittyvät maataloustuotteiden alkuperää koskevat pakolliset merkinnät, jotka eivät estä tavaroiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa.

1.13 ETSK katsoo, että YMP:llä on täydennettävä kattavaa elintarvikepolitiikkaa⁽²⁾.

1.14 EU tarvitsee kestävyysajattelua noudattavaa ruoankulutusta, jossa kunnioitetaan vähäisten hiilipäästöjen⁽³⁾ ja korkeiden ympäristö- ja ilmastomuutosnormien vaatimusta kiertotalouden ja ympäristöystävällisen maatalouden periaatteiden mukaisesti.

1.15 Maataloudessa ei ole kyse pelkästään ruoan tuottamisesta vaan myös maatalousmaan hoitamisesta, vesivarojen käytöstä ja ympäristön säilyttämisestä. ETSK kehottaakin komissiota suojelemaan EU-tasolla maata kaappaukselta ja sen peruuttamattomalta siirtämiseltä muuhun käyttöön sekä rappeutumiselta, aavikoitumiselta, hylkäämiseltä, saastumiselta ja eroosiolta⁽⁴⁾. Olisi myös tiedostettava maa- ja metsätalouden välinen tiivis yhteys.

⁽¹⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Vuoden 2020 jälkeiseen yhteiseen maatalouspolitiikkaan vaikuttavat pääasialliset taustatekijät” (EUVL C 75, 10.3.2017, s. 21).

⁽²⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Kansalaisyhteiskunnan panos kattavan EU:n elintarvikepolitiikan kehittämiseen” (EUVL C 129, 11.4.2018, s. 18).

⁽³⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Ilmasto-oikeudenmukaisuus” (EUVL C 81, 2.3.2018, s. 22).

⁽⁴⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Maan käyttö kestävään ruoantuotantoon ja ekosysteemipalvelujen tuottamiseen” (EUVL C 81, 2.3.2018, s. 72).

1.16 ETSK katsoo, että EU:n on sovellettava entistä johdonmukaisempaa strategiaa, joka kattaa sekä YMP:n että kansainvälisen kauppapolitiikan. ETSK toteaa, että kauppapolitiikalla on ratkaiseva merkitys YMP:n menestyksen kannalta ja katsoo, että kaikissa uusissa kauppasopimuksissa on vaadittava, että elintarviketurvallisuuden, ympäristövaikutusten, eläinten ja kasvien terveyden ja hyvinvoinnin sekä työolojen ja -ehtojen kriittisillä aloilla noudatetaan eurooppalaisia normeja kaikilta osin.

2. Maatalouden merkitys ja ruoan ja maatalouden tulevaisuus

2.1 Kestävä ja elinkelpoinen maatalous on ainoa sektori, joka voi täyttää väestön perustarpeet elintarvikkeiden tuotannon suhteen, ja maankäytön ja -hoidon avulla se tarjoaa oleellisia julkishyödykkeitä veden, maaperän, ilman ja biologisen monimuotoisuuden suojeluun liittyen.

2.2 Julkishyödykkeiden tarjoamisen lisäksi 11 miljoonan tuottajan maa-, metsä- ja kalatalous luo 22 miljoonaa työpaikkaa suoraan tiloilla ja lisäksi laajemmin Euroopan elintarvikealalla 22 miljoonaa työpaikkaa sellaisilla liitännäisaloilla kuin jalostus, kauppa ja liikenne ja jopa tiede, tutkimus ja koulutus. Maatalous voi tarjota maaseutualueille taloudellisen panoksen, kasvua ja työpaikkoja entistä tehokkaammin, jos perusedellytyksiä muutetaan asianmukaisesti.

2.3 Maataloudella on tärkeä rooli Euroopan tulevaisuuden kannalta sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden ja 21. osapuolikonferenssin (COP 21) sitoumusten täyttämiseksi. Ruoan ja maatalouden tulevaisuutta ajatellen eurooppalainen maatalous voi tuottaa parannetun elintarvikeketjun kautta yhteiskunnalle suuria hyötyjä tarjoamalla runsaasti turvallista ja kohtuuhintaista ruokaa ja kohtuuhintaisia raaka-aineita kestäväällä tavalla, joka suojelee keskeisiä ympäristövarojamme, eli maaperää, vettä, ilmaa ja biologista monimuotoisuutta, sekä samalla tarjota maataloustuottajille kohtuulliset tulot kannattavien hintojen avulla.

2.4 ETSK uskoo, että YMP täyttää sille Rooman sopimuksessa asetetut tärkeimmät tavoitteet: 1) maatalouden tuottavuuden lisääminen, 2) maatalousväestön kohtuullisen elintason takaaminen, 3) markkinoiden vakauttaminen, 4) tarvikkeiden saatavuuden varmistaminen ja 5) kohtuullisten kuluttajahintojen takaaminen. Lisäksi sille asetetaan tulevaisuudessa lisävaatimuksia, erityisesti ympäristön, ilmastonmuutoksen ja biologisen monimuotoisuuden sekä yhteiskunnallisten kysymysten ja maaseutualueiden työllisyyden suhteen.

2.5 ETSK tunnustaa, että Rooman sopimuksissa asetetut YMP:n tavoitteet ovat kehittyneet ajan mittaan ja että kaikkia tavoitteita ei ole täysin saavutettu. Yhtenä tavoitteena oli ja on edelleen varmistaa riittävät tulot tilojen tuottavuutta lisäämällä. Tilat ovatkin nyt huomattavasti tuottavampia kuin koskaan aiemmin, mutta tulot ovat usein riittämättömiä. Suorat tuet ovat monissa tapauksissa korvanneet markkinoilta saatavat tasapuoliset ja oikeudenmukaiset hinnat. Aktiiviset maataloustuottajat tarvitsevat tuoton lisäksi YMP:n tilatukijärjestelmää.

2.6 ETSK katsoo, että seuraavien peruseräkkeiden on muodostettava perusta YMP:n tuleville tavoitteille:

- eurooppalaisen maatalousmallin ja sen monitoiminnallisten roolien, elinkelpoisten perhetilojen, pk-yritysten, osuuskuntien ja muiden EU:n vakiintuneiden tuotantojärjestelmien suojeleminen; YMP:n olisi mahdollistettava kestäväpohjainen maataloustuotanto kaikilla EU:n alueilla
- vahva suora tuki tilojen riittävän toimeentulon takaamiseksi
- vahvat maaseudun kehittämistoimet
- asianmukaisesti toimivat sisämarkkinat
- alkutuottajan vahvempi asema arvoketjussa
- luonnonvarojen (maaperän, veden, ilman ja biologisen monimuotoisuuden) kestävä käyttö ja hoito
- ympäristönsuojelu ja ilmastonmuutoksen lieventäminen
- luonnon ja maiseman säilyttäminen

- sukupolvenvaihdosten tukeminen ja maatalouden houkuttelevuuden lisääminen nuorten keskuudessa
- työllisyyden edistäminen
- työpaikkojen ja sosiaalisen osallisuuden suojeleminen
- kasvun tukeminen ja kilpailukyvyyn parantaminen
- kansalaisten mahdollisuus saada monenlaista kestävästi tuotettua ruokaa, muun muassa alueellisia tuotteita, maantieteellisellä merkinnällä varustettuja tuotteita sekä luomutuotteita
- YMP:n tavoitteiden mukaisen, johdonmukaisen kauppapolitiikan soveltaminen
- pakollinen alkuperämerkintä lisäarvon lähteenä kuluttajille
- tuotannon ja ruoan laadun parantamiseen tähtäävien koulutustoimien etusijaistaminen
- kiertomuuton mahdollistaminen, jotta tuotannon tarpeisiin voidaan vastata kolmansista maista tulevan kausityövoiman avulla
- maaseutualueiden, maataloustoiminnan ja elintarvikeketjun digitalisaation edistäminen.

2.7 ETSK katsoo, että komission tiedonannossa esitetyt toissijaisuusperiaatetta ja uutta täytäntöönpanomallia koskevat uudet ehdotukset ovat hyödyllisiä, ja asianmukaisesti toteutettuina niillä voi olla myönteisiä vaikutuksia YMP:hen tilatasolla yksinkertaistamisen ja byrokratian vähentämisen muodossa ja myös niin, että toimenpiteitä mukautetaan paremmin jäsenvaltioiden erilaisiin olosuhteisiin ja politiikassa keskitytään entistä enemmän ympäristöön ja ilmastonsuojeluun. ETSK uskoo myös, että tämän saavuttamiseksi YMP:hen on tehtävä eräitä perustavia muutoksia, joista osa sisältyy komission ehdotuksiin. Jos ne pannan asianmukaisesti täytäntöön, ne voivat vaikuttaa myönteisesti maatalouteen ja YMP:n tavoitteiden todelliseen saavuttamiseen.

2.8 YMP:ssä on otettava huomioon YK:n vahvistamissa kestävän kehityksen tavoitteissa ja COP 21:ssä asetetut keskeiset tavoitteet ja päämäärät. Näihin kuuluvat muun muassa köyhyyden poistaminen, mikä edellyttää tilojen tulojen parantamista, nälän torjunta, hyvä terveys ja hyvinvointi, hyvä koulutus, puhdas vesi ja sanitaatio, edullinen ja puhdas energia, ihmisarvoinen työ ja talouskasvu, eriarvoisuuden vähentäminen, vastuullinen tuotanto ja kulutus, ilmastotoimet ja veden ja maanpäällisen elämän suojeleminen. ETSK katsoo, että YMP:n on kunnioitettava näitä keskeisiä tavoitteita ja että tämän tulisi näkyä suorien tukien ehdollisuudessa erityisesti maata koskevien kysymysten ja ympäristö- ja työnormien yhteydessä.

2.9 Ehdotusten etenemisaikataulu huomioon ottaen ETSK pitää tarpeellisena luoda selkeitä siirtymäjärjestelyjä, yksinkertaisesti siksi, koska tarvittavia poliittisia prosesseja ja niitä seuraavaa hallinnollista täytäntöönpanoa ei luultavasti saada päätökseen ennen vuoden 2022 loppua. On varattava riittävästi aikaa siirtyä ongelmitta nykyisestä politiikasta uuteen. Maataloustuottajat ja maatalousala tarvitsevat selkeyttä, vakautta ja suunnitteluvarmuutta, ja EU:n on vältettävä edellisen uudistuksen tuomia ongelmia.

3. Talousarvio

3.1 Suorilla tuilla tulee edelleen olemaan rooli tulojen varmistamisessa, sillä nykyiset olosuhteet eivät anna maataloustuottajille mahdollisuutta saada riittäviä tuloja tuotteidensa myynnistä. Koska tarkoituksena on samalla luoda maataloustuottajille julkisten hyödykkeiden markkinat, joilla pyritään paitsi kompensoimaan maataloustuottajille aiheutuvia lisäkustannuksia ja mahdollisia tulonvähennyksiä myös vaikuttamaan myönteisesti tuloihin – mitä ETSK kannattaa vahvasti –, poliittisten päätöksentekijöiden on varmistettava riittävä rahoitus, jotta nämä lupaukset voidaan todellakin täyttää. ETSK on pettynyt siihen, että tiedonannossa ei ole analysoitu uuden ”tasapuolisemman ja ympäristöystävällisemmän” YMP:n todellisia rahoitustarpeita ⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ Lausunnossaan (EUVL C 354, 28.12.2010, s. 35) ETSK toteaa, että eurooppalaista maatalousmallia ei pystytäkään maksamaan maailmanmarkkinoiden hintaan.

3.2 ETSK kehottaakin laatimaan YMP:lle vahvan talousarvion, mutta pitää pyrkimystä riskialttiina. YMP:n talousarviota on todennäköisesti kasvatettava huomattavasti, jotta YMP voi auttaa täyttämään uudet ympäristö- ja ilmastomuutosta koskevat tilakohtaiset lisävaatimukset, vastata tarpeeseen suorien tukien lähentämisestä jäsenvaltioiden välillä olosuhde-erot huomioon ottaen, reagoida edelleen tilojen alhaisten tulojen aiheuttamiin paineisiin, kuroa umpeen tulokuilu muihin sektoreihin verrattuna sekä ottaa huomioon inflaatio.

3.3 YMP:n menot ovat 1980-luvulta alkaen vähentyneet noin 70 prosentista EU:n talousarviosta 38 prosenttiin. YMP:n talousarviota ei kasvatettu, kun EU:n jäsenvaltioiden määrä nousi jyrkästi 18:lla ja EU:n maatalousmaa lisääntyi merkittävästi.

3.4 ETSK panee merkille Euroopan parlamentin ehdotuksen kasvattaa EU:n talousarviota 1 prosentista vähintään 1,3 prosenttiin bruttokansantulosta. Epäselväksi jää, mikä osuus tästä lisärahoituksesta ohjataan maatalouteen ja riittääkö se hyväksyttävään ja asianmukaiseen YMP:n talousarvioon ja kaikkien kunnianhimoisten tavoitteiden ja vaatimusten täyttämiseen. Sekä kansalaisyhteiskunta että Euroopan parlamentti kannattavat vahvaa talousarviota ja siihen liittyvää vakautta. Ehdotetut YMP:n uudistukset eivät onnistu ilman YMP:n riittävää talousarviota.

3.5 Brexitistä mahdollisesti aiheutuvat vajaukset EU:n ja erityisesti YMP:n talousarviossa on korvattava jäsenvaltioiden lisäpanoksilla. Lisäksi uusien EU-toimien rahoittamista koskeviin ehdotuksiin on sisällyttävä uusia määrärahoja.

4. Toissijaisuusperiaate

4.1 ETSK pitää tervetulleena ehdotusta lisätä toissijaisuusperiaatteen soveltamista YMP:ssä, mutta korostaa, että on tärkeää pitää yllä vahvaa yhteistä maatalouspolitiikkaa ja vahvoja EU:n sisämarkkinoita. Toissijaisuusperiaate ei saa heikentää YMP:tä tai sisämarkkinoita millään tavoin. Lisäksi ETSK:n jäsenet esittävät huolensa siitä, että toissijaisuusperiaatteen soveltaminen ei saa missään jäsenvaltiossa johtaa YMP:n uudelleenkansallistamiseen.

4.2 Toissijaisuusperiaatetta tulisi soveltaa vain jäsenvaltioiden suunnitelmiin YMP:n painopisteiden toteuttamiseksi säilyttäen YMP:n kahdesta pilarista koostuva malli. ETSK kannattaa aloitetta, jolla tähdätään maahanmuuttajien lähtöalueiden maatalouden kehittämiseen. Työnormeja on noudatettava kaikkien työntekijöiden, myös kausityöntekijöiden kohdalla.

4.3 Komissiolla on kansallisten täytäntöönpanosuunnitelmien hyväksymisessä ja valvomisessa sekä sääntöjen noudattamatta jättämisen tapauksessa tarvittavien seuraamusten asettamisessa ratkaiseva rooli, jotta voidaan varmistaa, että YMP säilyy yhteisenä toimintapolitiikkana.

4.4 Toissijaisuusperiaatteen myönteisen soveltamisen keskeisenä elementtinä tulisi olla, että jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus suunnitella ensimmäisen ja toisen pilarin maksujen puitteissa hankkeita ja toimia, jotka soveltuvat parhaiten kunkin maan tuotantotyyppeihin, -rakenteisiin ja -olosuhteisiin, ja varmistaa samalla ilmastomuutoksen ja ympäristön vaatimusten parempi täyttäminen.

4.5 Toissijaisuusperiaatteen soveltamisessa jäsenvaltioilla tulisi myös olla joustovaraa hyväksyä täydentäviä ehtoja koskeva malli, ehdot ja säännöt, jotka soveltuvat parhaiten maan olosuhteisiin ja johtavat todelliseen ja merkittävään yksinkertaistamiseen tilatasolla säilyttäen samalla asianmukaisen valvonnan.

5. Uusi täytäntöönpanomalli

5.1 YMP:tä koskevassa tiedonannossa ehdotetaan uutta täytäntöönpanomallia, joka toissijaisuusperiaatteen soveltamisen kautta antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden suunnitella molempien pilarien pakollisista ja vapaaehtoisista toimenpiteistä kokonaisuuden, jolla ne täyttävät EU:n tasolla määritellyt ympäristö- ja ilmastotavoitteet. Siinä ehdotetaan, että jäsenvaltiot määrittelevät strategisissa suunnitelmissa määrälliset tavoitteet, joilla toteutus varmistetaan. Lisäksi siinä ehdotetaan, että maataloustuottajille myönnetään suoria tukia vain sillä edellytyksellä, että he ottavat käyttöön (tai jatkavat jo meneillään olevia) ympäristön ja ilmaston kannalta suotuisia käytäntöjä. Tiedonannossa ehdotetaan myös maataloustuottajien palkitsemista entistä kunnianhimoisemmista, vapaaehtoisista käytännöistä. Tämä edellyttää merkittäviä rahallisia kannustimia.

5.2 ETSK on vakuuttunut siitä, että määrällisiä tavoitteita, tuloksia ja tuotosindikaattoreita on sovellettava pääasiallisesti jäsenvaltiotasolla.

5.3 Tilatasolla uuteen täytäntöönpanomalliin voisi sisältyä yksinkertainen suunnitelma ympäristö- ja ilmastomuutostoitimien keskeisistä näkökohdista kattaen maaperän, veden, ilman, biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelun sekä ravinnehuollon.

5.4 Toisen pilarin lisätukia ja korkeampia tukia myönnettäisiin tilanteissa, joissa sovelletaan vapaaehtoisesti tiukempia sosiaalisia, työhön liittyviä, ympäristö- ja ilmastomuutosehtoja.

5.5 ETSK pitää erittäin tärkeänä, että uusi täytäntöönpanomalli vastaa yksinkertaistamistavoitteita ja on helppo ymmärtää ja soveltaa tilatasolla.

5.6 Uuden täytäntöönpanomallin soveltamiseen ei saisi liittyä tilatasolla sellaisia lisäkustannuksia neuvontapalveluiden tai lainsäädännön noudattamisen kustannusten muodossa, jotka söisivät suoria tukia. Kaikkien kustannusten, jotka syntyvät tilatasolla uusien ympäristö- ja ilmastohaasteiden aiheuttamien vaatimusten täyttämistä, tulee näkyä jäsenvaltiotasolla korkeampina tukina ja määrärahoina.

5.7 ETSK pitää tervetulleena komission ehdotusta ottaa käyttöön älykkään maatalouden käsite, joka auttaa parantamaan maatilojen tuloja ja synnyttämään samaan aikaan ympäristöhyötyjä. Siihen sisältyisi koulutusta, osaamisen ja teknologian siirtoa, jotta voidaan lisätä veden, energian, lannoitteiden ja muiden tuotantopanosten kuten rikkakasvien torjunta-aineiden käytön tehokkuutta⁽⁶⁾, sekä ekologisten tuotantomenetelmien, kuten ympäristöystävällisen maankäytön, luomutuotannon ja agroekologian, edistämistä.

6. Yksinkertaistaminen

6.1 ETSK suhtautuu erittäin myönteisesti YMP:n merkittävään yksinkertaistamiseen ja yksinkertaistamiseen liittyvien poliittisten sitoumusten täyttämiseen konkreettisten hyötyjen saavuttamiseksi, muun muassa maataloustuottajien hallintotaakan keventämiseksi. Yksinkertaistamista on luvattu monissa YMP:n aikaisemmissa uudistuksissa, mutta tulokset ovat jääneet heikoiksi tai jopa olemattomiksi.

6.2 On ratkaisevan tärkeää, että säädösehdoituksissa pyritään todella yksinkertaistamaan YMP:n kaikkein byrokraattisimpia osia. Tämä koskee erityisesti pinta-alatukijärjestelmien tukihakemuksiin liittyviä paikalla tehtäviä tarkastuksia sekä erittäin laajoja ja mutkikkaita täydentäviä ehtoja lakisääteisissä hoitovaatimuksissa ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksissa, joita maataloustuottajien on noudatettava. Samalla on tärkeää ottaa käyttöön toimiva ja tuloksekas riskiin perustuva valvontajärjestelmä, joka liittyy joka tapauksessa maataloustuottajille suunnattuun, prosessin alkupään neuvontaja kannustinjärjestelmään.

6.3 Vaikka koontiasetuksella saatiin aikaan vähän – mutta tervetullutta – yksinkertaistamista, on tehtävä lisämuutoksia tavoitteena olevan yksinkertaistamisen saavuttamiseksi.

6.4 ETSK ehdottaa yksinkertaistamista seuraavilla aloilla uuden täytäntöönpanomallin, toissijaisuusperiaatteen soveltamisen ja uudenaikaisten teknologioiden paremman hyödyntämisen sekä yhteisen tutkimuskeskuksen resurssien ja välineiden käytön avulla:

— On tarpeen toteuttaa tilatason valvontajärjestelmän täysimääräinen tarkistus ja uudelleensuunnittelu sen tehostamiseksi ja byrokratian vähentämiseksi: sen tulisi perustua vuotuisperiaatteen (ilman takautuvaa valvontaa), ja ohjauksen ja korjausten tulisi korvata alkuvaiheessa rangaistukset ja seuraamukset.

⁽⁶⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Yhteisen maatalouspolitiikan mahdollinen uudelleenmuotoilu” (EUVL C 288, 31.8.2017, s. 10).

- Uuden teknologian – satelliittitarkastusten ja etätunnistuksen – käytöllä voitaisiin korvata osa täydentävien ehtojen noudattamisen paikalla tehtävistä tarkastuksista.
- Lakisääteisiä hoitovaatimuksia ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia tulisi optimoida seuranta- ja normeja kuitenkin heikentämättä.
- Joustoa tulisi lisätä, jotta voidaan ottaa huomioon todellisen tilatoiminnan olosuhteet, sillä monissa tapauksissa kyse saattaa olla yhden hengen operaatiosta. On myös annettava riittävästi aikaa mahdollisten puutteiden oikaisemiseen tai korjaamiseen.
- Tarkastusten ei tulisi johtaa tukien maksamisen keskeyttämiseen, ja olisi sovellettava politiikkaa, jonka mukaan seuraamuksia sovelletaan seuraavana vuonna aina kun on kyse tukikelpoisuudesta ja täydentävistä ehdoista tai lakisääteisistä hoitovaatimuksista ⁽⁷⁾.

6.5 Toissijaisuusperiaate antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden lisätä yksinkertaistamista tilatasolla erityisolosuhteiden huomioon ottamiseksi ylläpitäen samalla julkishyödykkeiden toimittamista.

7. Suorat tuet, maaseudun kehittäminen ja yhteinen markkinajärjestely

7.1 Euroopan tilintarkastustuomioistuimen hiljattaisessa kertomuksessa todettiin, että viljelijöiden perustukijärjestelmä toimii asianmukaisesti, mutta se edistää tukitasojen yksinkertaistamista, kohdentamista ja lähentymistä vain rajallisesti. Tilintarkastustuomioistuin toteaa lisäksi, että perustukijärjestelmä on monille viljelijöille tärkeä tulonlähde, mutta sillä on omat rajoitteensa. Järjestelmä ei ota huomioon markkinaolosuhteita, maatalousmaan käyttöä tai yksittäisen tilan olosuhteita, eikä se perustu viljelijöiden kokonaistulotilanteen analysoimiseen.

7.2 Monille maataloustuottajille suorista tuista on tullut YMP:n merkittävin väline ⁽⁸⁾, ja ne ovat ratkaisevan tärkeitä eurooppalaisen maatalouden, tilojen tulojen tukemisen, EU:n maatalousmallin suojelemisen ja kaikkein korkeimpien elintarvike- ja ympäristönormien edistämisen kannalta, sillä usein maataloustuottajat eivät enää pysty hankkimaan riittäviä tuloja tuotannosta ja tuotteidensa myynnistä. Suorien tukien osuus on ollut keskimäärin 46 prosenttia noin seitsemän miljoonan tilan tuloista kattaen EU:n viljelyalasta 90 prosenttia ⁽⁹⁾. Joillakin aloilla ja alueilla suorat tuet ovat vielä tätäkin tärkeämpiä ja välttämättömiä maatalouden elinkelpoisuuden kannalta.

7.3 ETSK pahoittelee tätä kehitystä, joka lisää entisestään maatalouden riippuvuutta talousarviokeskusteluista. ETSK:n mielestä YMP:llä on ensisijaisesti varmistettava, että vakautetut markkinat (ja oikeudenmukaiset kauppasopimukset) johtavat oikeudenmukaisiin tuloihin kestäväpohjaisesti tuotettujen tuotteiden myynnistä. Samalla ETSK pitää tervetulleena, että poliittiset päätöksentekijät aikovat kehittää julkisten hyödykkeiden markkinat, jotka vaikuttavat myönteisesti tuloihin.

7.4 Komission tiedonannosta käy selvästi ilmi, että tämä edellyttää muutoksia suorien tukien suuntauksessa. ETSK pitää tervetulleena, että komissio on tarkastelemassa, voidaanko määrärahajako pitää yllä nykyisessä muodossaan. Kaikissa muutoksissa olisi kuitenkin säilytettävä yksi politiikan keskeisistä eduista, eli yhteisellä maatalouspolitiikalla vuosien kuluessa muodostettuja hyvin toimivia sisämarkkinoita on suojattava.

7.5 ETSK on huolissaan vähän tai ei ollenkaan suoria tukia saavien maataloustuottajien, kuten pienillä viljelyalueilla toimivien hedelmä- ja vihannestuottajien tai esimerkiksi sellaisten jäsenvaltioiden laidunviljelijöiden tuen puutteesta, jotka eivät tarjoa tuotantoperusteisia tukia näiden viljelijöiden palveluista.

7.6 ETSK kannattaa, että säilytetään YMP:n kahden pilarin malli, jossa ensimmäisestä pilarista tuetaan tilojen tuloja suorilla tuilla ja markkinatukitoimenpiteillä ja toisesta rahoitetaan Cork 2.0 -julistuksen mukaisesti maatalouden ja maaseutualueiden taloudellisiin, yhteiskunnallisiin, työ- ja ympäristönäkökohtiin suunnattuja toimia ⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Yhteisen maatalouspolitiikan mahdollinen uudelleenmuotoilu” (EUVL C 288, 31.8.2017, s. 10, kohta 4.24).

⁽⁸⁾ Farmers need direct support. YMP:n uudistamisesta ja yksinkertaistamisesta järjestetyn julkisen kuulemisen tulosten tiivistelmä (ECORYS), taulukko 6.1, s. 95.

⁽⁹⁾ Ruoan ja maanviljelyn tulevaisuus, COM(2017) 713 final.

⁽¹⁰⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Konkreettiset toimet Cork 2.0 -julistuksen jälkeen” (EUVL C 345, 13.10.2017, s. 37).

7.7 ETSK kannattaa ehdotuksia kiristää tavoitteita ja keskittyä molemmissa pilareissa yhä enemmän ympäristöhoitoon ja ilmastotoimiin YMP:n viherryttämiseksi siltä osin kun nykyiset politiikat ovat osoittautuneet liian byrokraattisiksi ja niitä on tehostettava.

7.8 Suoria tukia tulisi maksaa vain aktiivisille maataloustuottajille selkeiden ja objektiivisten kriteereiden ja alueellisten käytänteiden perusteella keskittyen maataloustoimintaan ja julkishyödykkeiden tarjontaan. Suorien tukien ei tulisi olla sellaisten tahojen saatavilla, jotka vain omistavat maata eivätkä toimi aktiivisesti maataloustuotannossa tai toimita julkishyödykkeitä.

7.9 Jäsenvaltioilla on tarvittaessa oltava mahdollisuus maksaa korkeampia tuotantosidonnaisia tukia voidakseen antaa haavoittuville aloille ja alueille voimakasta tukea markkinoita vääristämättä. Tämä auttaa suojelemaan biologista monimuotoisuutta, nurmiviljelyä ja muita taantuvia aloja ja estämään maan poistamista maatalouskäytöstä etenkin syrjäisillä maaseutualueilla, missä ei ole mahdollista ottaa käyttöön toisia maatalousmalleja tai siirtyä niihin. Lisäksi jäsenvaltioilla tulisi olla lisää joustavuutta ohjata toisen pilarin määrärahoja sellaisten haavoittuvien alojen ja taantuvien alueiden tilanteen parantamiseksi, joille tuotantosidonnaiset tuet eivät välttämättä sovellu.

7.10 ETSK uskoo, että perhetiloja on tuettava kohdennetummin. YMP:n ensimmäisen ja toisen pilarin parhaimmin soveltuvia toimenpiteitä on käytettävä pienten tilojen taloudellisen elinkelpoisuuden parantamiseksi. Tukien mahdollinen uudelleenjakko hakijoiden kesken ei saa johtaa maan hintojen tai vuokrien nousuun tai aktiivisten maataloustuottajien alhaisempiin tuloihin tai voittoihin.

7.11 Jokainen jäsenvaltio hyväksyy strategisen suunnitelmansa ja toteuttaa sen pohjalta toimia maatalouden tukemiseksi. Ensimmäisen pilarin suorille tuille tulisi asettaa yksittäisille maataloustuottajille oikeudenmukainen ja kohtuullinen enimmäistaso. Mukautuksia tulisi voida tehdä, ja olisi otettava huomioon kumppanuusjärjestelyt, osuuskunnat, yhtiöt ja vakuuttamista vaativien työntekijöiden määrä. Tukikattoa ei tulisi soveltaa vapaaehtoiisiin ympäristötoimenpiteisiin eikä julkishyödykkeiden tuottajiin. Tukikatolla säästettyjä varoja voitaisiin käyttää uudelleenjakotukeen. Jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon työllisyyden, eläintuotannon ja haavoittuvat alat.

7.12 Perustukimallin pohjalta ehdotetaan, että maat, jotka ovat ottaneet käyttöön jonkin muun kuin kiinteämääräisiin perusmaksuihin pohjautuvan järjestelmän, kuten hybridimallin tai lähentämismallin, saavat jatkaa kyseisen mallin soveltamista vuoden 2020 jälkeen, jos se soveltuu paremmin näiden maiden olosuhteisiin⁽¹¹⁾. Yhtenäistä pinta-alatukea käyttävillä jäsenvaltioilla tulisi olla mahdollisuus lopettaa tukioikeuksien järjestelmä. Kiinteämääräinen hehtaarikohtainen tuki voi joissakin tapauksissa suosia peltokasvien tuottajia enemmän kuin työvoimavaltaisia aloja, kuten karjankasvattajia ja hedelmien ja vihannesten viljelijöitä.

7.13 ETSK katsoo, että YMP:n säilyttäminen vahvana EU-toimintapolitiikkana edellyttää, ettei ensimmäisessä pilarissa sovelleta yhteisrahoitusta. ETSK ei kannata sitä, että jäsenvaltioiden sallittaisiin siirtää määrärahoja toisesta ensimmäiseen pilariin. Komitea kehottaa asettamaan kaikille jäsenvaltioille kohtuullisen tason toisen pilarin yhteisrahoitukselle.

7.14 EU:n eri jäsenvaltioissa maataloustuottajille maksettujen suorien tukien määrää on edelleen lähennettävä ja tukien määrässä otettava huomioon olosuhde-erot ja siten luotava tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille maataloustuottajille kaikissa jäsenvaltioissa ja varmistettava maaseudun tasapainoinen kehitys koko EU:n alueella⁽¹²⁾.

7.15 Vahva maaseudun kehittämispolitiikka, joka tarjoaa lisää liikkumisvaraa YMP:n toisen pilarin puitteissa on oleellinen maaseutualueiden ja myös haavoittuvampien alueiden maatalouteen, talouteen, ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvien vaatimusten tukemiseksi Cork 2.0 -julistuksen mukaisesti. Toimissa olisi keskityttävä väestökadon torjumiseen yhteisvaikutuksessa muiden rakennepoliittisten toimintalinjojen kanssa. ETSK korostaa myös maa- ja metsätalouden välistä tiivistä yhteyttä ja metsien roolia maaseudun elinkeinoelämässä.

⁽¹¹⁾ ETSK:n lausunto aiheesta "Yhteisen maatalouspolitiikan mahdollinen uudelleenmuotoilu" (EUVL C 288, 31.8.2017).

⁽¹²⁾ ETSK:n lausunto aiheesta "Yhteisen maatalouspolitiikan mahdollinen uudelleenmuotoilu" (EUVL C 288, 31.8.2017, s. 10, kohta 1.12).

7.16 Luonnonhaitoista tai muista erityisrajoitteista kärsiville alueille suunnatut maksut kuuluvat toimenpiteisiin, jotka ovat erityisen tärkeitä pyrittäessä ennallistamaan, säilyttämään ja parantamaan maa- ja metsätaloudesta riippuvaisia ekosysteemejä⁽¹³⁾. Luonnonhaitoista tai muista erityisrajoitteista kärsivillä alueilla toimivien maataloustuottajien tukeminen on edellytys maatalouden säilyttämiseksi näillä alueilla ja jotta voidaan estää maan poistaminen maatalouskäytöstä ja viime kädessä maaseudun autioituminen. Jäsenvaltioilla on oltava riittävästi Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahoitusta luonnonhaitoista tai muista erityisrajoitteista kärsivien alueiden tukemiseksi.

7.17 ETSK kannattaa edelleen tuen vahvistamista luonnonhaitoista tai muista erityisrajoitteista kärsivillä alueilla. Sen tulisi vaihdella riippuen haitta-asteesta, jonka tulisi perustua olemassa oleviin biofyysisiin kriteereihin luonnonhaitoista tai muista erityisrajoitteista kärsivien alueiden määrittelemiseksi.

7.18 ETSK ehdottaa, että nykyistä yhteistä markkinajärjestelyä parannetaan ja vahvistetaan tehokkaan turvaverkon ja markkinatuen luomiseksi erityisesti – Venäjän asettaman tuontikiellon ja brexitin kaltaisten – kriisien tai haasteiden aikana, jotta alkutuottajia, jalostajia, kuluttajia, markkinoita ja työpaikkoja voidaan suojella. ETSK uskoo, että komission säädösehdotuksissa on keskityttävä paljon vahvemmin markkinoihin ja kauppaan ja että niiden tulee sisältää merkityksellisiä ja konkreettisia toimenpiteitä.

7.19 YMP:llä on vahvistettava maataloustuottajien asemaa siten, etteivät he ole heikoin lenkki toimitusketjussa⁽¹⁴⁾. ETSK pitää tervetulleena komission aloitetta laatia ehdotuksia lainsäädännöllisiksi toimiksi epäterveiden kaupan käytäntöjen kitkemiseksi. Nämä olisi otettava käyttöön mahdollisimman pikaisesti, jotta EU:n talousarvion tukea maataloudelle ei menetä, vaan se päinvastoin luo arvoa ja auttaa maataloustuottajia saamaan tuotteensa markkinoille reiluun hintaan. Lisäksi ETSK suosittaa maatalousmarkkinatyöryhmän ehdotusten täytäntöönpanoa.

7.20 Hyvin toimivien sisämarkkinoiden ylläpitämisen tulee olla YMP:ssä keskeisellä sijalla. Viimeaikaiset uudelleenkansallistamisuunkaumat sisämarkkinoilla herättävät paljon huolta ja johtavat suurempiin hinta- ja markkinaeroavaisuuksiin. On tärkeää säätää maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden alkuperän pakollisesta merkitsemisestä siellä, missä näin ei vielä tehdä. Tämä on tarpeen, jotta voidaan välttää kuluttajien johtaminen harhaan ja mahdollistaa se, että he voivat tehdä tietoisia valintoja. Säännöt tulee antaa niin, että ne eivät haittaa tai estä tavaroiden vapaata liikkuvuutta EU:n sisämarkkinoilla⁽¹⁵⁾. Työnormien (sopimusten, sosiaaliturvasäännösten, työsuojeluväestöjen) noudattamatta jättämiseen perustuva epäreilu kilpailu on vakava uhka sisämarkkinoille.

7.21 Poliittinen epävarmuus, ilmastonmuutos ja muut tekijät tarkoittavat, että maataloustuottajien on selvittävä yhä useammin sään aiheuttamista luonnonkatastrofeista sekä suurista hintavaihteluista markkinoilla. Hyödykkeiden hintojen vaihtelu voi vaikuttaa hyvin kielteisesti tilojen tuloihin. ETSK kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tarjoamaan välineitä, jotka auttavat maataloustuottajia selviämään tehokkaasti haasteista ja varmistamaan itselleen vakaat tulot. Nykyistä kriisivarausjärjestelmää tulisi tarkistaa, jotta voidaan kerätä riittävästi varoja ja vastata tehokkaasti kriisitilanteisiin. ETSK on vakuuttunut siitä, että vahvat suorat tuet ovat paras keino taata maataloustuottajien tulot.

8. Nuoret maataloustuottajat, sukupolvenvaihdos ja naiset maataloudessa

8.1 Nuorten maataloustuottajien määrä vähenee jatkuvasti samoin kuin maataloustuottajien määrä yleensäkin. Maataloustuottajien määrän jyrkkä lasku 14,5 miljoonasta 10,7 miljoonaan⁽¹⁶⁾ viimeisellä talousarviokaudella koskee kuitenkin kaikkia ikäryhmiä⁽¹⁷⁾. Siitä huolimatta, että YMP tarjoaa samat tukimahdollisuudet, nuorten maataloustuottajien määrä ja heidän osuutensa vaihtelee suuresti eri jäsenvaltioissa⁽¹⁸⁾. Vuonna 2016 vain 31,8 prosenttia EU:n maataloudessa toimivista työntekijöistä oli alle 40-vuotiaita kun näiden osuus koko työvoimasta on 42,4 prosenttia⁽¹⁹⁾.

⁽¹³⁾ Liite VI, asetus (EU) N:o 1305/2013.

⁽¹⁴⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Vuoden 2020 jälkeiseen yhteiseen maatalouspolitiikkaan vaikuttavat pääasialliset taustatekijät” (EUVL C 75, 10.3.2017, s. 21).

⁽¹⁵⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Yhteisen maatalouspolitiikan mahdollinen uudelleenmuotoilu” (EUVL C 288, 31.8.2017, s. 10).

⁽¹⁶⁾ Kymmenen miljoonaa EU-28:ssa vuonna 2015 (Eurostat 2017).

⁽¹⁷⁾ Maataloustuottajien lukumäärä EU-27:ssä; 14,5 miljoonaa (2005), 10,7 miljoonaa (2013).

⁽¹⁸⁾ Suurin lasku aikavälillä 2007–2013 tapahtui Puolassa, Saksassa ja Italiassa, kun taas Romaniassa ja Sloveniassa määrä nousi (Eurostat).

⁽¹⁹⁾ Työvoimatutkimus 2016 (Labour Force Survey).

8.2 ETSK ehdottaa nuorille maataloustuottajille ja sukupolvenvaihdoksille annettavan YMP-tuen parantamista. Lisäksi jäsenvaltioille tulisi antaa mahdollisuus soveltaa nuoriin maataloustuottajiin ja maataloustyöntekijöihin toimenpiteitä, jotka koskevat tulojen vakautta, veroetuja tai muita kannustinjärjestelmiä. Jäsenvaltioiden tulisi myös ottaa käyttöön toimenpiteitä, jotka on tarkoitettu uusille (yli 40-vuotiaille) maataloustuottajille, ja näin ottaa huomioon ammatillinen liikkuvuus, joka kasvaa kaupunkien tapaan myös maaseudulla.

8.3 ETSK ehdottaa, että nuoren maataloustuottajan määritelmää selvennetään siten, että sillä tarkoitetaan alle 40-vuotiaasta henkilöä, jolla on tarvittava pätevyys ja joka täyttää aktiiviselle maataloustuottajalle asetetut vaatimukset.

8.4 Nuorilla maataloustuottajilla on suuria riskejä ja korkeita kustannuksia ja heidän tulonsa yritystoiminnasta ovat epävarmoja. ETSK esittää seuraavat erityiset ehdotukset nuorten maataloustuottajien ja sukupolvenvaihdosten tukemiseksi ja auttamiseksi:

- Parannetaan tuloja ja investointitukia kasvattamalla nuorille päteville maataloustuottajille maksettavia ensimmäisen ja toisen pilarin tukia.
- Nostetaan nuorille maataloustuottajille ensimmäisestä pilarista maksettavaa 25 prosentin korotusta.
- Otetaan toisessa pilarissa käyttöön eläkejärjestelmä maataloustuottajille, jotka haluavat lopettaa toimintansa ja siirtää tilansa nuorille päteville maataloustuottajille, mukaan lukien maaomaisuuden siirtämisjärjestelmää koskeva säännös.
- Otetaan toisessa pilarissa käyttöön nuorille maataloustuottajille tarkoitettu tilanpidon aloitusohjelma ja muita kohdennettuja toimia, joilla heitä autetaan alkutaipaleella.
- Tarjotaan lisätukea viisivuotisen maksun muodossa nuorille, jotka perustavat paikallisille markkinoille tuottavia pieniä tiloja, jotta niillä on mahdollisuus kehittyä asteittain.
- Kehitetään rahoitusvälineitä, joilla avustetaan nuoria maataloustuottajia edullisen käynnistyspääoman tai edullisten lainojen saamisessa.
- Tarjotaan nuorille maataloustuottajille räätälöityä innovointi- ja osaamisen siirtotukea.

8.5 Maataloudessa työskentelevien naisten osuus on 35,1 prosenttia, mikä on alhaisempi kuin naisten osuus työntekijöistä yleensä (45,9 prosenttia) ja se vaihtelee huomattavasti eri jäsenvaltioissa. Naisten rooli työvoimassa on kuitenkin hyvin merkittävä. Siksi on tärkeää, että YMP:hen sisällytetään toimenpiteitä, joilla alalle saadaan lisää naisia ja heitä motivoidaan.

9. Ympäristöön liittyvän korkean lisäarvon osatekijät

9.1 ETSK pitää tervetulleena, että YMP:tä koskevassa tiedonannossa keskitytään vahvasti ympäristöön ja ilmastonmuutokseen ja erityisesti maaperän, veden, ilman ja biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävyyyteen tilatasolla.

9.2 Pysyvällä nurmella, jota on yli 20 prosenttia EU:n alueesta, on tuottavien toimintojen lisäksi myös monia muita tehtäviä. Sillä on selkeitä ympäristöhyötyjä erityisesti hiilen sitomisen ja ekologisen vakauden kannalta, ja se on maaseutualueilla merkittävä biologisen monimuotoisuuden lähde.

9.3 Tästä syystä ja EU:n nurmialan lisäämiseksi ETSK suosittelee, että YMP:n yhteydessä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus a) vahvistaa suoraa tukea pysyvää nurmialaa edistävälle aktiivisille maataloustuottajille tukitasoa nostamalla ja b) tukea laiduntuotteiden markkinointialoitteita. Korkeamman tuen saamisen ennakkoehtona hakijan on noudatettava vaadittua vähimmäiseläintiheyttä ja -laidunkautta. Komitea panee myös merkille, että pysyvän nurmen tukikelpoisuudessa on ongelmia viljelylohkojen tunnistamisjärjestelmän⁽²⁰⁾ puitteissa, koska seurannassa ja lähdedatan kattavuudessa on puutteita, jotka johtavat tukien maksamiseen alueista, jotka eivät ole tukikelpoisia.

⁽²⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 25/2016

9.4 ETSK panee lisäksi merkille pitkäaikaiset terminologiset puutteet nurmien määrittelyssä. Komitea ehdottaa yhdistävän käsitteen ”pysyvä nurmi” käyttämistä, mikä poistaisi edellisiltä kausilta periytyneet terminologiset erot⁽²¹⁾. Asetuksessa tulisi myös määritellä paremmin ja ottaa huomioon monissa EU:n osissa esiintyvä muun kuin ruohokasvillisuuden laiduntamista käyttävä eläintuotanto, koska sillä on merkittävä rooli ympäristönsuojelussa.

9.5 Maa on rajoittava tekijä ensiksi maatalouden ja toiseksi muiden alojen kannalta. Koko EU:ssa on käytössä – sekä lainsäädännöllisiä että muita – toimenpiteitä maan suojelemiseksi. Yhteinen eurooppalainen kehys varmistaisi kuitenkin maatalousmaan ja maaperän kestävästä käytöstä ja suojelusta⁽²²⁾. Maaperän terveyden ja hedelmällisyyden suojelun tulisi olla yksi EU-tasolla osana YMP:n uutta täytäntöönpanomallia asetetuista tavoitteista. ETSK kannattaa EU:n valkuaistrategian laatimista ja täytäntöönpanoa omavaraisuuden lisäämiseksi valkuaisrehun osalta.

10. Kauppa ja kansainväliset kysymykset

10.1 EU on maailman suurin maataloustuotteiden nettoviejä, joten eurooppalaisen maataloustuotannon menestys pohjautuu merkittävässä määrin kolmansien maiden kanssa käytävään kauppaan. Tulevien oikeudenmukaisten ja molempia osapuolia hyödyttävien vapaakauppasopimusten potentiaalia tulisi hyödyntää, jotta voidaan varmistaa se, että ne myötävaikuttavat edelleen työllisyyteen ja maataloustuottajien tuloihin.

10.2 ETSK katsoo, että EU:n on sovellettava entistä johdonmukaisempaa strategiaa, joka kattaa sekä YMP:n että kauppapolitiikan. YMP:llä edistetään politiikkaa perhetilojen ja muiden EU:n tilarakenteiden tukemiseksi sekä korkeampia normeja elintarviketurvallisuuden, ympäristön ja työn avainaloilla. Esimerkiksi Mercosurin kanssa käymissään kauppaneuvotteluissa EU hyväksyy kuitenkin sellaisten elintarvikkeiden tuontia, jotka eivät vastaa EU:n elintarviketurvallisuusnormeja ja joiden tuotannossa sovelletaan heikompia ympäristönormeja ja työnormeja, joita on mahdoton hyväksyä.

10.3 Kaikissa EU:n kauppasopimuksissa on kunnioitettava ruokasuvereniteettiä ja yhteisön etuuskohtelun periaatetta, joka koskee EU-ruokaa EU-kansalaisille ja yhteistä ulkoista tariffia. Terveystta, kasvinsuojelua, ympäristöä ja työoloja koskevien korkeimpien normien ylläpitäminen ja suojelu ovat tarpeen hiilivuodon sekä työpaikkojen menetysten ehkäisemiseksi.

10.4 Hiljattaisiin esimerkkeihin myönteisestä kaupasta kuuluu EU:n ja Japanin välinen sopimus, jossa vastaavat normit on säilytetty ja joka ei johda merkittävään hiilivuotoon tai työpaikkojen menettämiseen. Sen sijaan ehdotettu EU:n ja Mercosurin välinen sopimus johtaisi Amazonin sademetsien jatkuvan hävittämisen takia suureen hiilivuotoon sekä kasvihuonepäästöjen lisääntymiseen ja työpaikkojen menetyksiin. Brasilialaisen naudanlihakilon kasvihuonekaasupäästöjen arvioidaan olevan 80 kg hiilidioksidiekvivalenttia verrattuna EU:ssa tuotetun naudanlihakilon 19 kg:aan hiilidioksidiekvivalenttia. Kehittyvien maiden kanssa tehtävissä talouskumppanuussopimuksissa tulisi muistaa vaikutukset työllisyyteen ja sosiaalisiin normeihin kyseisissä maissa.

11. Ruoka ja terveys

11.1 EU:n maataloustuottajat ja YMP varmistavat, että Euroopan unionin kansalaiset saavat varmasti riittävän määrän⁽²³⁾ korkealaatuista ruokaa, joka on kohtuuhintaista, turvallista ja tuotettu ympäristönormeja noudattaen. YMP on EU:n ruokateollisuuden perustana toimivan maatalouden mahdollistava mekanismi⁽²⁴⁾.

11.2 ETSK korostaa, että EU:n nykyisiä toimintapoliittisia välineitä on yhtenäistettävä ja yhdenmukaistettava, jotta päästään ekologisesti, taloudellisesti ja sosiokulttuurisesti kestäviin elintarvikejärjestelmiin. ETSK toistaa myös, että kattavan elintarvikepolitiikan tulisi täydentää uudelleenmuotoiltua yhteistä maatalouspolitiikkaa eikä korvata sitä⁽²⁵⁾.

⁽²¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-56-2017-INIT/fi/pdf>; http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Permanent_grassland

⁽²²⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Maan käyttö kestävässä ruoantuotantoon ja ekosysteemipalvelujen tuottamiseen” (EUVL C 81, 2.3.2018, s.72).

⁽²³⁾ EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan e alakohta.

⁽²⁴⁾ Yhteinen tutkimuskeskus: Evaluation of the EU livestock sector contribution to the EU greenhouse gas emissions 2010.

⁽²⁵⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Yhteisen maatalouspolitiikan mahdollinen uudelleenmuotoilu” (EUVL C 288, 31.8.2017, s. 10).

11.3 Kuluttajansuojaa ajatellen ETSK kehottaa komissiota varmistamaan, että myös kolmansista maista olevien tuontitavaroiden kohdalla kansainvälisillä markkinoilla sovelletaan tuotantovaatimuksia, jotka takaavat ympäristön ja tuotantoeläinten suojelun ja vastaavat terveys- ja kasvinsuojeluvaatimuksia sekä sosiaalisia normeja.

Bryssel 24. toukokuuta 2018

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Luca JAHIER*

LIITE I

Jaoston lausunnon seuraavaan kohtaan esitetty kompromissimuutosehdotus sai äänestyksessä vastaanansa vähintään neljänneksen annetuista äänistä:

Kohta 7.11

Ensimmäisen pilarin suorille tuille tulisi asettaa yksittäisille aktiivisille maataloustuottajille oikeudenmukainen ja kohtuullinen enimmäistaso (esim. verrattavissa olevan työntekijän tuloja vastaava taso). Mukautuksia tulisi voida tehdä, ja olisi otettava huomioon kumppanuusjärjestelyt, osuuskunnat, yhtiöt ja sosiaaliturvaa saavien työntekijöiden määrä. Tukikattoa ei tulisi soveltaa vapaaehtoiisiin ympäristötoimenpiteisiin eikä julkishyödykkeiden tuottajiin. Tukikatolla säästettyjä varoja voitaisiin käyttää uudelleenjakotukeen.

Äänestäminen

Puolesta: 92

Vastaa: 85

Pidätty: 30

LIITE II

Seuraava kompromissimuutosehdotus, joka sai äänestyksessä tukseen vähintään neljänneksen annetuista äänistä, hylättiin käsittelyssä:

Kohta 7.13

ETSK katsoo, että YMP:n säilyttäminen vahvana EU-toimintapolitiikkana edellyttää, ettei ensimmäisessä pilarissa sovelleta yhteisrahoitusta. Uudessa YMP:ssä tarvitaan vahva ensimmäinen ja toinen pilari uudelleenmuotoilun jälkeen: kaikissa jäsenvaltioissa ja myös luonnonhaitta-alueilla tarvitaan joustavia maaseudun kehittämisohjelmia, joissa keskitytään haavoittuvassa asemassa oleviin alueisiin ja tuotannonaloihin. ~~ETSK ei kannata sitä, että jäsenvaltioiden sallittaisiin siirtää määrärahoja toisesta ensimmäiseen pilariin.~~ Komitea kehottaa asettamaan kaikille jäsenvaltioille kohtuullisen tason toisen pilarin yhteisrahoitukselle vähimmäis- ja enimmäismäärineen.

Äänestäminen

Puolesta: 73

Vastaa: 98

Pidättyi: 37
